

Жул Верн
ОТ ЗЕМЯТА ДО ЛУНАТА
ОКОЛО ЛУНАТА

ЗЛАТНИ ДЕТСКИ КНИГИ

81

- © Гергана Соколова, превод, 2022 г.
© Виктор Паунов, библиотечно оформление, 2022 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, корица, 2022 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2022 г.

ISBN 978-954-398-739-9

ОТ ЗЕМЯТА ДО ЛУНАТА

Първа глава

ГЪН КЛУБ

По време на Гражданската война в Съединените щати в град Балтимор, щата Мериленд, се появи нов и много влиятелен клуб. Всеизвестно е с каква мощ се пробуди военният инстинкт у този народ от притежатели на кораби, търговци и механици. Обикновени търговци напуснаха магазините си, за да станат капитани, полковници, генерали. Без да са преминали обучение в училищата „Уест Пойнт“¹, те скоро достигнаха във „военното изкуство“ колегите си от Стария континент и също като тях печелеха победи, без да жаят муниции, милиони и хора.

Но американците надминаваха европейците най-много в областта на балистиката. Не че техните оръжия достигаха по-висока степен на съвършенство, но бяха с необичайно големи размери и имаха непознат дотогава обхват. За картечния, гаубичния или ураганния огън при фланговото, насрещното или тилово обстрелване англичаните, французите и прусаците няма какво повече да научат, но техните оръдия, гаубици и мортири бяха като джобни пистолети в сравнение с огромните оръдия на американската артилерия.

Това не бива да учудва никого. Янките, най-добрите механици в света, са родени инженери така, както италианците са музиканти, а германците – метафизици. Няма нищо по-естествено от това те да внесат в балистичната наука своята дръзка изобретателност. Затова се появиха тези гигантски оръдия, много по-безполезни от шевните машини, но също толкова удивителни и много по-впечатляващи. Известни са чудесните изобретения на Па-

¹ Военно училище в Съединените щати – бел. авт.

рот¹, на Далгрен², на Родман³. На Армстронг, Палисие и Трой дьо Болио не им оставаше друго, освен да признаят превъзходството на отвъдокеанските си съперници.

Впрочем по време на тази ужасна война артилеристите на северняците и южняците бяха на голяма почит. Вестниците на Съюза величаеха ентузиазирано изобретенията им и всеки дребен търговец или лековерен „буби“ не спираше ден и нощ да си блъска главата с изчисления на невероятни траектории.

Впрочем, когато на някой американец му хрумне идея, той търси втори американец, с когото да я сподели. Ако са трима, веднага избират председател и двама секретари. При четирима назначават архивар и бюрото започва да работи. Ако са петима, свикват общо събрание и клубът е сформиран. Така се случи и в Балтимор. Първият, който изобрети оръдие, се свърза с първия, който го отля, и първия, който калиброваша цевта. Такова беше ядрото на оръжейния клуб. Един месец след формирането му той имаше хиляда осемстотин трийсет и трима действителни членове и трийсет хиляди петстотин седемдесет и пет член-кореспонденти.

На всеки, който искаше да влезе в сдружението, се поставяше *sine qua non*⁴ – условието да е измислил или поне подобрил оръдие или някакво огнестрелно оръжие. Но в интерес на истината изобретателите на револвери с петнайсет куршума, нарезни карабини или на саби-пистолети не бяха на особена почит. Артилеристите ги превъзхождаха при всички обстоятелства.

¹ Робърт Паркър Парот (1804–1877) – американски изобретател – бел. прев.

² Джон Адолф Бърнард Далгрен (1809–1870) – американски изобретател – бел. прев.

³ Томас Джаксън Родман (1815–1871) – американски артилерист – бел. прев.

⁴ Условие, без което не може (*лат.*). Отнася се за задължително и крайно необходимо действие, условие за нещо или част от нещо – бел. ред.

„Уважението, което получават – каза един ден един от най-изтъкнатите оратори на оръжейния клуб, – е пропорционално на „масата“ на техните оръдия и на „квadratа на разстоянието“, достигнато от техните снаряди!“

Законът на Нютон за всеобщото привличане бе тълкуван и в морален аспект.

Човек лесно може да си представи какво се случи с изобретателния дух на американците след сформирането на Гън клуба. Военните оръдия придобиха колосални размери, а снарядите достигаха отвъд позволените граници и разкъсваха на две мирни граждани. Всички тези изобретения оставиха далеч зад себе си скромните инструменти на европейската артилерия. Това може да се прецени от следващите числа.

Някога, „в доброто старо време“, снаряд с диаметър трийсет и шест сантиметра от разстояние триста крачки пронизваше трийсет и шест коня странично и шейсет и осем души. Ала това беше в детството на военното изкуство. Оттогава снарядите изминаха дълъг път. Оръдието на Родман, което изпращаше тежач половин тон снаряд на повече от единайсет километра, лесно би покосило сто и петдесет коня или триста души. В оръжейния клуб дори се обсъди да се направи тържествено изпитание. Но ако конете биха се съгласили, то хората определено щяха да откажат.

Последиците от тези оръдия бяха много смъртоносни и при всеки залп войниците падаха като откоси под коса. Какво би значел пред такива снаряди прословутият снаряд, който през 1587 година в Кутра извади от строя двайсет и пет души, и другият, който през 1758 година в Цорндорф уби четиресет пехотинци, а през 1742-ра всеки изстрел на австрийското оръдие на Кеселсдорф покосяваше седемдесет неприятели? Какви бяха оръдията, чиито изненадващи изстрели при Йена и Аустерлиц решиха съдбата на битката? Имаше и много други такива по време на Гражданската война! В битката при Гетисбърг един коничен снаряд, изстрелян от

нарезна цев, е покосил седемдесет и трима съюзници, а при преминаването на Потомак¹, един снаряд „Родман“ е изпратил двеста и петдесет южняци в един очевидно по-добър свят. Трябва да споменем също и една чудесна мортира, изобретена от Дж.-Т. Мастън, виден член и постоянен секретар на Гън клуб, чийто резултат е бил наистина смъртоносен, представете си, тъй като при пробното ѝ изпитание с пръсването си е убила триста трийсет и седем души!

Какво да добавим към тези сами по себе си толкова красноречиви числа? Нищо. Ето защо ще приемем безспорно следното изчисление, направено от статистика Питкърн: разделяйки броя на жертвите, паднали от снарядите, на броя на членовете на оръжейния клуб, той е сметнал, че всеки от тях е убил „средно“ две хиляди триста седемдесет и пет души и малко отгоре.

При такива данни е очевидно, че единствената грижа на това научно общество е унищожението на човечеството с филантропска цел и усъвършенстването на военните оръжия като инструменти на цивилизацията.

Той представляваше сборище на ангели на смъртта, които между впрочем бяха много добри хора.

Трябва да добавим, че тези смели янки не се ограничаваха само с изчисленията, а заплащаха и с живота си. Сред тях имаше офицери с всякакъв чин – лейтенанти или генерали, военни на всякаква възраст – такива, които сега дебютираха в оръжейното изкуство, и други, които бяха побелели в него. Много бяха останали на бойното поле и имената им фигурираха в почетната книга на оръжейния клуб, а повечето от тези, които се бяха върнали, носеха белезите на своето неоспоримо безстрашие. Патерици, дървени крака, изкуствени ръце с куки, каучукови челюсти, сребърни черепи, платинени носове – нищо не липсваше от колекцията и гореспоменатият Питкърн пресметна също, че в Гън клуб имаше

¹ Потомак – река в североизточната част на САЩ – бел. прев.

по-малко от една ръка на четирима души и едва два крака на шестима.

Но тези храбри артилеристи не си го слагаха на сърце и с право се чувстваха горди, когато бюлетинът от сражението показваше, че броят на жертвите е десет пъти по-голям от броя на изстреляните снаряди.

В един тъжен и печален ден обаче мирът бе подписан от оцелелите от войната, гърмежите постепенно спряха, мортирите замлъкнаха, дулата на гаубиците бяха запушени задълго, оръдията се завърнаха в арсеналите с наведена цев, гюлетата бяха струпани в парковете, кървавите спомени избледняха, върху обилно наторените поля буйно растеше памук, траурните дрехи се износиха с болката и Гън клуб потъна в трайно бездействие.

Някои работници, усърдни труженици, продължаваха да правят балистични изчисления – те все още мечтаеха за гигантски бомби и несравними снаряди. Но без приложение за какво са тези напразни теории? Ето защо залите опустяха, прислужниците спяха в преддверията, вестниците мухлясваха по масите, от тъмните ъгли се чуваше тъжно похъркване, а членовете на Гън клуб, толкова шумни преди, бяха потънали в мълчание от този толкова гибелен мир и напразно мечтаеха, заспивайки, за успехите на своята артилерия!

– Колко жалко – каза една вечер храбрият Том Хънтър, докато дървените му крака се овъгляваха в камината на пушалнята. – Няма какво да се прави! Няма на какво да се надяваме! Какво отвратително съществуване! Къде остана времето, когато оръдието радостно ни будеше с гърмежите си?

– Няма го вече онова време – отговори енергичният Билсби, като се опитваше да протегне ръцете, които вече не притежаваше. – Колко хубаво беше само! Измисляш гаубица и веднага щом я отлеят, тичаш да я изпробваш срещу неприятеля. След това се връщаш с похвала от Шърман или ръкостискане с Макклелан! А днес генералите се завърнаха в магазините си и вместо

снаряди изпращат безобидни бали памук. Ах, кълна се в света Варвара, че бъдещето на артилерията в Америка е загубено!

– Да, Билсби – провикна се полковник Блумсбери. – Какво жестоко разочарование! Един ден променяш спокойните си навици, упражняваш се да боравиш с оръжие, напускаш Балтимор и отиваш на бойното поле, ставаш герой и две или три години след това трябва да изгубиш плода на толкова много труд, да заспиш в някакво нещастно безделие с ръце в джобовете!

Каквото и да кажеше, храбрият полковник трудно би описал бездействието си, и то не защото му липсваха джобове.

– И никаква война не се задава! – каза тогава прочутият Дж.-Т. Мастън, като почеса с желязната си кука черепа си от гутаперча¹. – Нито едно облаче на хоризонта, а има още толкова много, което може да се постигне в артилерията! Аз, който казвам това, тази сутрин завърших един чертеж с разрез и схема на мортира, предназначена да промени законите на войната!

– Наистина ли? – попита Том Хънтър, като неволно се спомни за последния опит на почитаемия Дж.-Т. Мастън.

– Наистина – отговори Мастън. – Но за какво ще послужат всички тези успешни проучвания, тези преодоленни трудности? Не значи ли това да работиш на чиста загуба? Народите от Новия свят, изглежда, са си обещали да живеят в мир, а нашият войнолюбив в. „Трибюн“ прогнозира бъдещи катастрофи, дължащи се на скандалното увеличение на населението!

– При все това, Мастън – поде отново полковник Блумсбери, – в Европа все още се бият за национално самоопределение!

– Е, и!

¹ Род тропическо дърво, източник на нееластичен природен латекс, произведен от неговия сок – бел. прев.

– Ами, може би там може да се опита нещо и ако те приемат услугите ни...

– Чувате ли се какво говорите? – извика Билсби. – Да се занимавате с балистика в полза на чужденците!

– По-добре така, отколкото нищо – отвърна полковникът.

– Без съмнение е по-добре – каза Дж.-Т. Мастън. – Но не бива да се мисли за такъв изход от положението.

– И защо? – попита полковникът.

– Защото в Стария свят идеите за напредък противоречат на нашите американски навици. Тези хора не си представят, че може да станеш фелдмаршал, преди да си служил като подпоручик, все едно да речеш, че не може да бъдеш добър мерач, ако сам не си отлял оръдието! Толкова е просто...

– Абсурд! – възмути се Том Хънтър, като започна да разкъсва подлакътника на креслото със своя *bowie knife*¹. – И тъй като нещата са стигнали до тук, не ни остава друго освен да отглеждаме тютюн или да топим китова мас!

– Как така! – извика гръмко Дж.-Т. Мастън. – Нима няма да използваме последните години от живота си за усъвършенстване на огнестрелни оръжия! Ще се появи нов случай да изпробваме далекобойността на нашите снаряди! Нима небето няма да се озари отново от отблясъците от нашите оръдия! Нима няма да изникне някой международен проблем, който да ни позволи да обявим война на някоя отвъдокеанска сила! Нима французите няма да потопят поне един от нашите параходи или пък англичаните да обещат, противно на правата на човека, трима или четирима от нашите сънародници!

– Не, Мастън – отговори полковник Блумсбери. – Няма да имаме това щастие! Не! Нито един инцидент няма да се случи, а дори и да възникне такъв, ние няма

¹ Нож „Боуи“ – легендарен ловджийски нож с широко острие, използван масово по време на Гражданската война – бел. прев.

да се възползваме от него! Американската чувствителност отслабва все повече и ние вече сме под чехъл!

– Да, унижаваме се! – извика Билсби.

– И ни унижават! – допълни Том Хънтър.

– Всичко това е точно така – разпали се отново Дж.-Т. Мастън. – Има хиляди причини да се бием, а не го правим! Пестим ръце и крака, и то в полза на хора, които не знаят какво да правят с тях! А и няма защо да търсим толкова далече повод за война. Северна Америка не е ли принадлежала на англичаните?

– Без съмнение – отговори Том Хънтър, като яростно ръчкаше главините с върха на патерицата си.

– Е, добре! – продължи Дж.-Т. Мастън. – Защо Англия на свой ред да не принадлежи на американците?

– Така би било справедливо – отвърна полковник Блумсбери.

– Предложете го на президента на Съединените щати – извика Дж.-Т. Мастън – и ще видите как ще ви приеме!

– Ще ни приеме зле – измърмори Билсби през четирите зъба, които бе успял да опази в битките.

– За бога! – извика Дж.-Т. Мастън. – На следващите избори да не разчита на моя глас!

– Нито на нашите – присъединиха се в един глас войнствените инвалиди.

– А дотогава – продължи Дж.-Т. Мастън – и в заключение ще кажа, че ако не ми се отвори случай да изпробвам новата си мортира на истинско бойно поле, ще си подам оставката като член на Гън клуб и ще отида да се погребва в прериите на Арканзас!

– И ние ще ви последваме! – въодушевяха се събеседниците на дръзкия Дж.-Т. Мастън.

Такава беше ситуацията в клуба, духовете се разбунваха все повече и клубът бе застрашен от скорошно разпускане, когато едно неочаквано събитие предотврати тази зловеща катастрофа.

Още на следващия ден всеки член от кръга получи следното писмо:

Балтимор, 3 октомври

Председателят на Гън клуб има честта да уведоми своите колеги, че на заседанието на 5-и този месец ще направи съобщение, което живо ще ги заинтересува. Поради това той ги моли незабавно да се отзоват на поканата, която им се отправя с настоящото.

Много сърдечно техен
Импий Барбикейн, председател на Гън клуб